

Gent, 13 september 2013

M.A., M.L. en D.B. nv / OM

(...)

A. Bij inbreuk op artikel 6.1.1.1° van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO), hetzij zonder voorafgaande stedenbouwkundige vergunning, hetzij in strijd met de vergunning, hetzij na verval, vernietiging, verstrijken van de termijn van de vergunning, hetzij in geval van schorsing van de vergunning, hierna vermelde handelingen, zoals bepaald bij artikel 4.2.1,4° (het aanmerkelijk wijzigen van het reliëf van de bodem, hetzij door de bodem aan te vullen, op te hogen, uit te graven of uit te diepen waarbij de aard of de functie van het terrein wijzigt) te hebben uitgevoerd, nl, door het dempen van een gracht over een lengte van ongeveer 250 meter en het vervangen door een betonnen buisconstructie;

(...)

4. De foto's van het strafdossier (stuk 6) bevestigen het feit dat er niet louter sprake was van drainagewerken zoals voorgehouden door de beklaagden, doch wel van het dempen van een bestaande gracht of slenk. Het feit dat de werken door de beklaagden als drainagewerken werden opgevat en aangezien en ook die functie hebben, neemt niet weg dat deze werken in de feiten een andere vorm hebben. De aanvoering door de beklaagden van het Vrijstellingsbesluit van 10 juli 2010 is dan ook tevergeefs. Weliswaar werden drainagebuizen aangebracht, doch de geviseerde werken betreffen het dichten van de slenk.

Op het terrein was er voor de werken uitgevoerd in opdracht van de beklaagden sprake van een dieper gelegen natte slenk, of inzinking van de bodem, die uitliep in een poel (stuk 85), wat bevestiging vindt in de verklaring van de verantwoordelijke van de derde beklaagde, Wouter Defever, gedelegeerd bestuurder: *"Onze conducteur is ter plaatse de situatie gaan bekijken en stelde vast dat het een waterzieke moerasvorm betrof, waardoor de runderen met hun poten constant in het water stonden. Het was een soort lager gelegen gedeelte in de weide, waarin water stond, doch er niet uitzag als een gracht."* (stuk 31). Dergelijke slenk kan in de beschreven omstandigheden onder het meer gemeenzame begrip gracht vallen; in het strafdossier komen de beide begrippen voor, telkens doelend op hetzelfde.

5. De in de telastlegging A strafbaar gestelde feitelijke gedraging is niet het dempen van een gracht doch wel het zonder voorafgaande stedenbouwkundige vergunning aanmerkelijk wijzigen van het reliëf van de bodem, in casu veruitwendigd door het dempen van de gracht, of slenk, over een lengte van ongeveer 250 m en het vervangen ervan door een betonnen buisconstructie.

De vraag of er al dan niet sprake was van een gracht is op zich dus niet relevant voor de beoordeling van het te last gelegde misdrijf, doch wel of al dan niet een aanmerkelijke reliëfwijziging werd aangebracht; de uitvoerige taalkundige ontleding in de conclusie van de beklaagden van het begrip 'gracht' is zonder relevantie.

Van een aanmerkelijke reliëfwijziging is wel degelijk sprake. Het perceel maakt deel uit van uit hun natuur met oppervlaktewater overstroombare gronden, die gevoed worden door grondwater en die een kwetsbaar milieu vormen. De uitgevoerde reliëfwijziging heeft deze fysische systeemopbouw ernstig verstoord. De natte slenk en poel dienen immers dieper te liggen dan het bodempeil van de

aanliggende valleigraslanden, wat door de door de beklagden uitgevoerde werken niet meer het geval is: het perceel werd praktisch geëgaliseerd.

Ten onrechte voeren de beklagden aan dat gezien de aard en functie van het perceel als weide niet werden gewijzigd, er geen sprake was van een aanmerkelijke reliëfwijziging. Dat het perceel na uitvoering van de werken nog steeds als weide gebruikt werd en kan gebruikt worden, doet immers geen afbreuk aan het feit dat waar de slenk en poel zich bevond, de aard en functie van het perceel wel degelijk gewijzigd werd, in casu zelfs heel ingrijpend daar de slenk volledig teniet werd gedaan.

De uitgevoerde reliëfwijziging heeft de aard en functie van het perceel op die plaats als slenk en poel ernstig aangetast, zodat er sprake is van een aanmerkelijke reliëfwijziging zoals bedoeld in artikel 4.2.14° VCRO; deze reliëfwijziging werd zonder voorafgaande schriftelijke vergunning uitgevoerd. De telastlegging A is bewezen en dient de drie beklagden te worden toegerekend:

(...)

11. De gewestelijk stedenbouwkundig inspecteur heeft bij brief van 31 januari 2011 een herstellvordering overgemaakt aan het parket. Deze herstellvordering strekt tot herstel in de oorspronkelijke staat. Bij beslissing van 20 december 2012 verleende de Hoge Raad voor het Handhavingsbeleid een eensluidend advies over deze herstellvordering. Het herstel in de oorspronkelijke staat slaat op het "*terug openleggen van de gracht*".

(...)

Het opleggen van de gevorderde herstelmaatregel is nog steeds vereist in functie van een goede ruimtelijke ordening en het herstel daarvan.

14. De beklagden voeren in conclusie aan dat het voorwerp van de herstellvordering "*ongeldig*" is: de beschrijving van de wederrechtelijk uitgevoerde werken en handelingen is: "*dempen van een gracht en vervangen door een betonnen buisconstructie*"; er was echter geen gracht en er is geen gracht gedempt geweest.

Dit middel steunt op een louter taalkundige ontleding van het begrip 'gracht', die feitelijk onjuist is: er was wel degelijk sprake van een "*waterzieke moerasvorm*", wat algemeen omschreven wordt als een gracht, taalkundig juist als een 'slenk', en deze slenk werd wel degelijk gedempt en ondergronds werd een buizenconstructie in de plaats gelegd.

15. Nergens in de herstellvordering wordt de 'gracht' "*plots*" een beek genoemd, zoals de beklagde in conclusie voorhouden. Er is in de herstellvordering wel een verwijzing naar de nabij gelegen beek, om het belang van de slenk te verduidelijken. Zelfs al zou de slenk een 'beek' genoemd worden, dan nog verandert dit niets aan de feitelijke toestand, noch zou dit meebrengen dat er sprake is van een duistere (strafvordering aangezien aan de hand van de rechtstreekse dagvaarding, samen gelezen met de gegevens van het straf dossier, voor de beklagden voldoende duidelijk is wat hen wordt te last gelegd.

16. De beklagden voeren aan dat er geen invloed is op de waterhuishouding en dit alleszins niet is aangetoond, wat volgens hen blijkt uit het feit dat het gebied nog altijd zoals vroeger overstroomt; de drainage verbetert de waterhuishouding. Volgens de beklagden is er aldus geen reden om het herstel uit te voeren.

Dit verweer is niet ernstig. Het is vanzelfsprekend dat het dempen van de slenken en het aanbrengen van de buizenconstructie, door de beklagden "*drainage*" genoemd, een ingrijpend impact op de waterhuishouding ter plaatse heeft gehad. Het water wordt nu veel sneller naar de beek afgevoerd, Een goede waterhuishouding moet hierbij uiteraard beoordeeld worden in functie van de natuur en niet in functie van de bedrijfsbelangen van de eerste en de tweede beklagde, die er klaarblijkelijk mee gebaat zijn dat hun koeien op die plaats niet meer met hun poten in het water staan.

17. Gezien er geen sprake is van louter het aanbrengen van een drainage, doch wel van het uitvoeren van een aanmerkelijke reliëfwijziging, moet het argument van de beklagde dat het draineren in een landbouwzone niet vergunningsplichtig is niet verder ontmoet worden.

18. In de brief van 4 juli 2011 maakt de stedenbouwkundig inspecteur aan de procureur op diens vraag een advies over. In deze brief merkt de stedenbouwkundig inspecteur ook op: *“Wij gaan er zelf van uit dat de drainage zelf vrijgesteld is van vergunning cfr. art. 5,5° van het vrijstellingshesluit. Het verwijderen van de drainage is dan ook geen voorwerp in onze herstelvordering.”*.

Deze brief houdt geen wijziging van de uitvoerig gemotiveerde herstelvordering in. In deze passage vergist de stedenbouwkundige inspecteur zich trouwens over het bestaan van een *“drainage”*. Zoals hiervoor al vermeld is er geen sprake van loutere drainage, maar werd de aanwezige slenk gedempt. Het grondwater waarmee de slenk gevoed werd, wordt nu met buizen, wat dan als *“drainage”* benoemd wordt, afgevoerd naar de nabij gelegen beek.

(...)